

Pentru monarhie:
Pre an 6 fl., 1/2 an 3 fl., 1/4 an 1 fl. 50 cr.

Pentru străinătate:
Pre 1 an 18 frs., 1/2 an 9 frs., 1/4 an 4 frs. 50 cm.

Focea apare în fie care
Sâmbătă.

Unirea

Focea bisericescă-politică.

Un șir garmond:
odată 7 cr., a doua oră 6 cr., a treia oră 5 cr., și de fie care publicațiune timbru de 30 cr.

Tot ce privesce focea să se adreseze la «Redacțiunea și Administrațiunea Unirii» în Blași.

Anul II.

Blași 2 Aprilie 1892.

Numărul 14.

O cestiune culturală.

(+) Între deosebitele elemente etnice din patria noastră curge o luptă pacinică nu numai pre terenul politic, ci și pre terenul cultural.

Pre terenul politic elementul magiar, împins de curentul șovinistic, s'a silit și se silește a concentra în mâinile sale totă puterea publică pentru a imprimă statului nostru celui din firea sa poliglotă caracterul unui stat național magiar, er pre terenul cultural se nisuesce a stinge ori ce cultură nemagiară și pre calea acesta a asimilă și contopi tôte elementele nemagiare din patrie.

Lupta pre terenul cultural este de o însemnătate mai mare, decât lupta pre terenul politic, pentru-că un popor, care și-a conservat încă limba sa, tradițiunile și datinele sale, și care pre lângă ideile culturale universale europene și-a păstrat tesaurul său de idei și simțeminte particulare, pôte încă să trăească chiar și în casul, când ar fi fost despoiat de tôte drepturile sale politice, precând dacă și-a perdit cultura sa națională, el trebuie să dispară cu totul de pre suprafața pământului.

Pentru aceea în mijlocul luptelor politice, cari din nefericire tin în agitațiune continuă pre tôte poporele Coronei Sântului Ștefan, nu trebuie să perdem din vedere interesul nespus

de mare, ce-lu are pentru noi o fructuosă luptă pre terenul cultural.

Scim și noi, că nici pre terenul cultural nu luptăm cu arme egale, de-orece nouă nu ne sta la dispozițiune mijlocele materiale, de cari dispune elementul magiar, și mai virtos spriginul moral și material din partea statului. Dar de altă parte suntem convinși, că în noi se află încă destul capital moral și material, pentru ca să putem păstră și desvolda cultura noastră națională românească.

Școlele poporale, și câteva școle secundare, adecă gimnasil și școle reale, sunt încă în mâna noastră, și dacă de o parte vom sci înfruntă cu bărbăție tôte atacurile îndreptate în contra existenței acestor institute românești, er de altă parte vom sci desvolda în cărțurarii și capitaliștii nostri măcar atăta spirit de sacrificiu pentru susținerea școlilor noastre, câtă însuflețire manifestăză dinșii pentru anumite instituțiuni finanțiare și interese materiale, atunci cultura noastră națională cel puțin în parte va fi asigurată.

Dicem numai în parte, pentru-că deplină asigurată va fi cultura noastră națională numai atunci, când ea va cuceri și pre femeia română.

Noi până acum nu am dat femeii importanța, ce o are în desvoldarea culturală și socială a unui popor, pentru-că cei mai mulți dintre noi cred și astăzi, că femeia nu are să scie multă carte și mai virtosă carte românească, ci pentru ea este destul, dacă scie purtă economia casnică și se scie supune necondiționat bărbatului.

În contra unui asemenea prejudețiu s'a ridicat înainte de asta cu două sute de ani la Francesi renumitul arhiepiscop de Cambrai, marele scriitor Fénelon, arătând în opul său despre educațiunea fetitelor, că femeile deșu nu au să primescă o instrucțiune și educațiune specială în lucruri de aceea, cari se tin de sfera de activitate a bărbaților, cum sunt științele politice, arta militară, jurisprudența, filosofia și teologia, totuși în lucruri de aceea, cari se tin în mod special de chemarea lor, femeile trebuie să primescă o instrucțiune și educațiune totu așa de temeinică și îngrijită, ca și ori care bărbat, pentru-că ele formeză jumătate din nemul omenesc, și au datorințe mari de împlinit față cu familiile puse sub îngrijirea lor și în special față cu bărbații lor, pre cari au să-i fericescă, și față cu pruncii lor, din cari are să se crească poporul viitorului.

Trebue deci să punem și noi mare pondă pre educațiunea femeilor poporului nostru, și mai virtos pre educațiunea și instrucțiunea lor în spirit adevărat religios și național românesc.

Însă și desvoldarea societății noastre a silit și până acum pre unii dintre părinții români a da o instrucțiune și educațiune specială fiicelor lor. Însă lipsind cu totul institute mai înalte

Feuilleton.

Amintiri de călătorie.

Firenze, 26 Iunie 1890.

Frate Isidore!

În pripă mare îți mai scriu încă o epistolă din capitala Toscanei mai înainte de ce o am părăsi. Astă dimineță ț-am scris, că pornim, să cercetăm câte va dintre bisericile Florenței. Așa am și făcut. Dar se apropie terminul, în care plecăm trenul către Roma, și așa sî bun și învinuesc trenul și nu pre mine, că epistola acesta va avo înfățișarea unei alergături.

Mal întâiu am cercetat catedrala. Ne-au surprins foarte măsurile colosale ale acestei zidiri creștine. Mal ales cupola e impunătoare, e realizarea unei idei uriașe a Florentinului Filip Brunelleschi, care se privesc de părintele renașanței. Cupola are un diametru cam de patru decimetri, se aședă pre opt columne massive, se înalță cu două arcuri, pentru ca să se sfârșească în formă eliptică la o înălțime de aproape o sută de metri. De-asupra cupolei se mai ridică

asemenea unei corone o laternă adaugându încă vre-o cinci spre deca metri la înălțimea deja uriașe a bisericei. O greșelă are cupola acesta, și anume că nu are destulă lumină, și posteritatea în loc de a cercă să micșoreze acest defect, a coperit mai târziu interiorul cupolei cu frescuri întunecose.

De-ași avo timp, și-ași descrie încă multe detaluri din biserica acesta. Dar așa din catedrală vino acum cu noi în biserica Santa Croce.

Am admirat aci mai întâiu amvonul cel de marmoră, pre care Benedetto da Majano a cioplit reliefuri foarte frumoșe. Ele representă scene din viața s. Francisc de Assisi și-su foarte frumoșe atătu în ceea ce privesc dispunerea și executarea celor cinci scene, cât și mai ales în ceea ce privesc ornamentica. Cestă din urmă e în mare parte foarte filigrană, și cu tôte că cuprinde multă bogăție de fantazie, totuși e foarte chiară și de loc nu arată, că ar fi prea multă.

Biserica Santa Croce s'ar puté numi cu dreptă cuvint panteonul Florenței. Aci sunt adecă mausoleele Florentinilor celor mai renumiți. Aci odihnesce Michel Angelo. Trei femei miunată cioplită în

marmoră pară a plânge de-asupra mormintului: sunt statuete simbolice ale picturii, sculpturii și arhitecturii, cari aveau de o potrivă drept să deplângă mórtea geniului. Lângă mausoleul lui Michel Angelo este cel al lui Cherubini. De-asupra mormintului e aședată statua lui. Ea ține în mână celebra compoziție Ave Maria a lui Cherubini. Mal departe dai de mausoleul lui Machiavelli și cetesc pre el inscripția emfatică: Tanto nomi nullum par elogium. Acuși dai de monumintele lui Dante și Alfieri gătite de Canova, apoi de monumintul contesei Albani, carea a fost soția Stuartului celui mai de pre urmă, de cel al lui Galilei și așa mai departe, că mulțimea monumentelor din biserică și din curtea ei e foarte mare. Monumintele acestea le-ași asemănă cu catechismurile acelea, cari se edău pre sama celor ce se pregătesc nemijlocit la un examen academic. Trecând pre dinaintea lor faci vrând nevrând o repetiție a cunoscintelor istorice, cari ț-le-ai câștigat mai înainte.

Monumintele acestea deșteptă în noi amintiri vechi, nu de ale noastre, ci de ale bisericei. Parcă vedeam umbre multședând în cerc și conversând. Dar nu-ș conversare acesta, ci-ș concertarea convingerii.

românești pentru creșterea fetițelor, părinții au fost siliți a recurge în privința aceasta la institutele străine din patrie. Urmarea acestui fapt a fost, că în multe familii românești și mai virtos în familiile din părțile ungurene, s'a introdus limba și cultura magiară, care euceresce pentru elementul magiar pre multe familii fruntașe românești. Perderea aceasta are apoi înrîurintă foarte dezastră și asupra țăranilor români, mai virtos dacă familiile acestea desnaționalizate vin în contact mai intim cu dînsii, cum se întîmplă de comună la familiile preoților și dascălilor noștri.

Pentru delăturarea acestui rău mare s'a înființat, — credem noi, — internatul și școala de fete a Asociațiunii transilvane pentru cultura și literatura poporului român. Însă acest institut nu va pute împedea desnaționalizarea familiilor mai culte românești, pentru-că acel institut este ast-fel întocmit, încât este accesibil numai pentru fete născute din familii foarte bogate, cari la noi sunt foarte rare.

La noi trebuie să existe un internat de creștere pentru fete, care să fie accesibil nu numai pentru fetele avuților, ci să potă primi în sinul său fetele tuturor claselor mai ridicate din societatea noastră, și mai virtos fetele preoților și dascălilor, cari de comună au să trăească în contact imediat cu masele poporului nostru. Un ast-fel de internat nu se poate mărgini numai la instrucțiunea generală, ce trebuie să o aibă fiece care femeie din societatea mai cultă, ci trebuie să oferescă tuturor fetițelor române, ocaziune, ca să se potă pregăti și pentru cariera specială de învățare la școlile populare și de creștere la asilele de copii, dacă ele simțesc chemare și lipsă a se dedica acestor ocupațiuni frumoase.

Abstragîndu delă împrejurarea, că cunoscințele pedagogice sunt folositoare

tuturor femeilor, cari ca mame trebuie să scie, cum să-și crească pruncii, — la noi trebuie să mai considerăm și aceea, că cultura specială pedagogică a fetițelor noastre este reclamată de situațiunea politică și culturală a statului nostru.

Statul a dat femeii un rol foarte important în instrucțiunea publică, căci nu numai aplică o mulțime de învățătoare la școlile populare comunale și de stat, ci a întocmit ast-fel lucrurile, cătu la grădinile și asilele de copii să funcționeze aproape numai femei. Pentru a preveni pericolul, ce ne amenință din școlile comunale și de stat, la cari sunt aplicate învățătoare străine, Românii au fost siliți să-și înființeze și ei școle de fete mai cu samă pre la orașe și voru trebui și pre viitor să sporască numărul acestor școle. De altă parte, dacă nu voim, ca pruncii noștri dela 3—6 ani să ajungă în brațele și sub îngrijirea unor străine, noi încă vom fi siliți să înființăm grădini și asile de copii mai în toate comunele românești. Este deci neapărat de lipsă, să pregătim și noi un personal didactic femeesc așa de numeros, cătu să putem preveni năvălirea elementelor străine didactice în comunele noastre românești.

Acosta însă numai așa se potă face, dacă vom avea un internat de fete împreună cu o preparandie de învățătoare populare și creștătoare de prunci.

Fetele eșite din acest internat nu voru petrece timpul în nelucrare până la timpul, cându au să se mărite, ci voru promova cultura poporului român, er după ce voru fi devenit mame, nu voru desnaționaliza familiile lor proprii, ci voru nutri în sinul lor focul sacru al credinței adevărate și al românismului.

Se înțelege delă sine, că un ast-fel de internat împreună cu preparandie pentru învățătoare și creștătoare

de prunci nu se potă înființa decât numai într'un centru românesc, unde se află deja un gimnaziu românesc.

Unde se află un gimnaziu, autoritatea competentă și altcum trebuie să se îngrijescă, să aibă în tot anul la universitate câte doi sau trei tineri, cari să se pregătescă pentru censura de profesori gimnaziali.

Ast-fel stăndu lucrul, acelor tineri se potă impune obligămintul, ca de-odată cu cercetarea prelegerilor la universitate să participe în timp de 10 luni și la un curs practic dela o preparandie de creștătoare, și să depună esamen și din studiile, ce se prescriu pentru școlile civile, căci cine a făcutu acel curs practic și a depus esamen de învățare la școlile civile, are calificațiunea prescrișă pentru a pută funcționa la ori ce preparandie de învățare populare și creștătoare de prunci. Pentru tineri, cari au absolvit gimnaziul, teologia și facultatea filosofică, cercetarea cursului practic dela o preparandie de creștătoare și depunerea esamenului de calificațiune pentru școlile civile este numai o jucărie. Acești tineri s'ar întorce apoi deplin calificați nu numai pentru a funcționa la gimnaziu, ci și pentru a funcționa ca profesori atatu la preparandia de învățare, cătu și la cea de învățare populare și de creștătoare de prunci, ce s'ar înființa în internatul de fete.

Pre calea acesta tinerii, cari după absolvirea facultății filosofice nu ar căpeta îndată aplicațiune la gimnaziu, ar căpeta aplicațiune la preparandiile amintite, și ei ar forma tot-odată un fel de rezervă pentru casul, cându gimnaziul nu ar avea numărul prescriș de profesori.

Nu ne estindem mai departe asupra acestui lucru, căci din cele desfășurate până acum ori cine se potă convinge, că dacă voim să dăm și femeii române o cultură adevărată creștină și

și a patimei. Pare că vedeam ridicându-se una din umbrele acelea. Era umbra lui Visarion din Nicea. Tacere cuprinde pre toți cei adunați. Acum începe Visarion să grăească. Cuvintele lui sunt infocate, dară focul acesta nu e focul pătimășii, ce mistue, ci e focul convingerii, care respăndesce lumină și încălzește. El areta cu cuvinte învăpăiate, că credința răsăritului e una cu cea a apusului, și numai recirea iubirii creștine a făcutu, de hațna lui Christos s'a sfășiat în două. Și ce jertfă bineprimită lui Dumnezeu ar aduce cei adunați, dacă ar începe erăși a nutri iubirea creștinilor din vécurile cele dintăii ale biserice, iubirea aceea adevărată, carea delătură și umbra unei diferențe de părere și de credință. Pre toți i-au convins cuvintele lui Visarion, toți îi aprobă cuvintele. Mitropolitul Damian al Moldovei, pre care și legătura sângelui îi îndemnă la unirea cu Roma, se scolară. Ochii îi înță în lacrimi de bucurie, că se apropie momintul, în care mama Roma eră va cuprinde în brațe pre fice-sa din răsărit. El alergă la Visarion și-i strnge mână cu recunoscință. — Numai unul singur dintre toți cei adunați, numai Mare Eugenic nu va să audă de unirea credinței, numai el nu va să scie nimica de legătura iubirii, el, care șede în scaunul episcopesc al Efesului, în scaunul acela, în care ședuse odinioară învățacul, pre care-l iubi Isus, el nu va să scie nimica de

iubirea creștină. El respinge mână, ce l-o întinde frățesce acela, căruia Isus i-a dăsu: Pasce melușei mei! Pasce oile mele! —

Dară multu timp nu am putut petrece la aceste amintiri.

De acolo ne-am dus de am cercetat biserica San Lorenzo. Ea este asemenea un cap d'opera al Florentinului Brunelleschi, o basilică, a carei coperiș interior în naea din mijloc și plan și se aședă pre colonne gătite în general și în detalii în stil antic Corintin. Tote proporțiunile acestei basilice-su nobile, și întregă dispunerea și dezvoltarea ei arhitectonică portă timbrul unei concepțiuni chiare și sublime.

În biserica acesta ne-am minunat mult și de cele două amvonuri. Reliefurile, de bronz, în cari a îmbrăcat Donatello amvonurile acestea, representă istoria patimelor. Măntuitorul. Conceperea e foarte viue, în câte un loc chiar foarte mișcată și pătrunsă de patimile omenilor celor ce au luat parte activă în istoria aceea. Mai ales amvonul cel din stînga exprimă în reliefurile sale afectele cu o fidelitate, carea face și pre omul cel mai indiferent să se oprască și să facă de pre bronzul acesta studiu asupra sufletului său propriu.

Din biserică ne-am suit în etaj în capela Mediceilor. Aci se făceau reparări, și așa am intrat în sacristie. Aci-să aședate de-a dreapta și de-a stînga monumintele Medice-

lor Giuliano și Lorenzo, cari le-a cioplit în marmoră albă Michel Angelo.

În două cufundături ale zidului isă aședăți cei doi principii ședînd. Giuliano Medici e reprezentat în îmbrăcăminte antică ostășească. Capul îi este mic și exprimă viclenie, dară ținuta întregă a principelui are timbrul simplității și demnității. Lorenzo din contră cu capul răzimat pre mână, e asemenea unui cuget, ce s'a consolidat în marmoră. De aceea statua acesta se și numesce *il pensiero*, cugetul. La picioarele lui Giuliano odihnesc pre acoperimintul sarcofagului figurele simbolice ale dălei și nopții, nisce figuri omenesce altetice. Formele lor exprimă o concepțiune sublimă. Mai ales noptea e exprimată foarte bine prin cufundarea deplină a figurei în somn greu. La picioarele lui Lorenzo odihnesc figurele simbolice ale dimineții și sărei, esecutate asemenea în trăsătură mărețe și nobile. Armonia acestor patru figuri simbolice e de totu ritmică și admirabilă, și singurul defect, ce-lu au, este, că modul, în care ele-si țin mână și picioarele, ici col e de totu nefiresc și forțat. Un alt defect, dară nu al esecutării, este acela, că trei dintre figurele acelea au rămas neterminate. Numai figura nopții e terminată pre deplin.

Și acum rămasu bun din Florența și să ne întînim în Roma la momintul s. Petru.

Victori.

românească; — dacă dorim, ca școlile populare și grădinile de copii să fie în mâna unor femei române și nu în mâna unor străine, cari ne-ar' desnaționaliza; — dacă vrem, ca banii, ce-i versăm pentru instrucțiunea și educațiunea fetițelor române, să aibă și un folos practic: atunci nu ne rămâne alta de făcut, decât să înființăm un internat de fetițe împreună cu preparandie de învățare populare și crescătoare de prunci.

Noi sperăm, că preabunul Dumnezeu, care a ajutat la toate întreprinderile salutare ale bisericii noastre, va binecuvînta și va realiza cu darul său și idea indigita mai sus, și acesta cu atât mai virtuos, că basa la realizarea ei este pusă prin internatul de fetițe, care din marinositatea Esclenței Sale Mitropolitului nostru se va deschide încă în anul acesta. Preabunul Dumnezeu și omenii de inimă să-i stea întru ajutor!

Centenariul III al născerii lui Amos Comenius. — În săptămâna trecută s'au împlinit 300 de ani dela născerea lui *Amos Comenius*. Ziua acesta a fost sărbătorită aproape în toate țările apusului și asemenea și în patria noastră. Amos Comenius a și meritat acestea serbări. El a fost un pedagog foarte însemnat. Principiile lui pedagogice formează baza școlii de azi. Intemeierea instrucțiunii pre intuitive și pre dezvoltarea treptată și firească a facultății de a cugeta a elevului, e baza pedagogiei lui Comenius, cuprinsă în opul renumit „*Didactica magna*”. Totu el a fost și acela, care cu neobosită zel a luptat pentru lăptirea marelui adevăr, astăzi recunoscut de toți omenii cu minte, că *instrucțiunea primară numai în limba maternă a elevilor poate avea rezultatul dorit*. Principiile aceste firesce că nu le-a inventat Comenius. Ele suută depuse în scriptele ss. Părinți ai Bisericii și în pedagogia filosofică a scolasticilor. Meritul lui însă fără îndoială este, că acestor principii a știut să le câștige trecerea aceea, ce le-a câștigat-o. — Comenius a fost născut în anul 1592 în Moravia și a murit în anul 1670. El s'a ținut de secta boemă-moravă, carea a fost o continuare a sectei hussite. A fost și episcop. Împrejurarea acesta l-a făcut pre protestant, să monopolizeze serbările din zilele trecute aproape exclusiv pentru dînsii, ca și când principiile bune ale lui Comenius ar fi fost o urmare a protestantismului, și nu un fruct al bisericii singure adevărate a Domnului Christos. Pre noi însă extravaganțele protestanților nu ne pot reține, să nu recunoștem meritul netăgăduit al lui Comenius pre terenul pedagogiei și să nu reamintim cu pietate anul născerii lui, fără ca pentru aceea să fim aplicați a-lu declara de cel mai mare pedagog din câți a fost. Meritele lui Comenius suută destul de mari, pentru ca să-i facă numele lui, ca la *bărbatul de școlă*, nemuritor, și el nu are lipsă de laudele esagerate ale protestanților.

Crisa din Prusia.

Neașteptata crasă ministerială, prin care a trecut Prusia, a produs o surprindere și o urmăire în Europa întregă. Abia trecuseră două săptămâni dela rostirea remar-

cabilei vorbiri a împăratului Wilhelm la banchetul dietei brandenburgiane, în care împăratul cu mare emfasă a declarat curentul inaugurat de dînsul de singură bună și salutară, și eia că de-odată, când nu se aștepta nimeni, se întorcă treburile, și același împărat cere dela ministrii săi, ca proiectul de lege pentru școlile populare, în care mai limpede era reoglinat cursul inaugurat de dînsul, să fie retras dela ordinea zilei și pus ad acta. Urmarea firească a dorinței împărătesci n'a putut lipsi. Ministrii Caprivi și Zedlitz, cari au stăruit atât în parlamentul cât și în comisiunea parlamentului pentru primirea nemo-dificată a proiectului numit, au priceput situațiunea, în care au ajuns, și îndată au cerut dimiterea lor din minister. Împăratul a cercat să impedeze crisa, dar nu l-a succedat, pentru-că amândoi ministri erau cu mult mai tari în convingerile lor, decât să fi fost aplicați a face concesiuni. Și așa acum e erăși un fapt, că împăratul Wilhelm a inaugurat un curent și mai nou, și nu ne-ar surprinde de loc, dacă preste câteva zile l'amă auzi declarându cu emfasă încă și mai mare decât la Brandenburgianii, că acest curent e cel adevărat, și că acesta trebuie să-l urmeze cu toți.

Acum crisa ministerială e terminată. Caprivi e numai cancelar și ministru de externe. Presidiul ministerului prusian l'a ocupat un conservator cu colorit liberal, era resortul cultelor asemenea un conservator după nume, liberal în realitate și pre de-asupra și francmason. Ce vor face acești oameni și cum vor cămuri curentul cel nou, asta e secretul viitorului. O schimbare repede spre liberalism nu se poate aștepta. Dar faptul, că proiectul de lege pentru școlile populare, prin care se intenționa creșterea cu adevărat religioasă a generațiilor viitoare, s'a retras dela ordinea zilei de dragul minorității liberale, e destul, ca să cunoștem conceptele, ce le are împăratul Wilhelm despre parlamentarism și despre însemnătatea educațiunii religioase. Partidele germane, cari stau pre baza creștinismului pozitiv, vor trage din faptul acesta concluziunile lor. Ele vedându-se prețuite mai puțin decât partidele liberale, cu toate că se află în majoritate, de sigur că de aci încolo nu vor pute să dea spriginul său guvernului cu acea încredere, cu care l-au dat-o până aci. Apoi că ce însemnă acesta pentru gruparea viitoare a partidelor în parlamentul prusian și pentru dezvoltarea internă a Prusiei și mijlocul imperiului german, asta credem că e de prisos a o mai spune.

În sfârșit crisa prusiană a mai avut o urmare și în afară. Statele europene au vădit, că în guvernul german nu se prea află stabilitatea aceea, ce ar trebui să fie într'un stat, care își formează pretențiuni de stat conducător în politica internațională. Mai virtuos statele alianței întreite au avut ocaziune de a se convinge despre constanța augustului lor aliat, care și schimbă ministrii, ca alți muritori vesmintele.

Resultatul crisei deci se poate resuma în următoarele: pre terenul politicii interne s'a creat o nesiguranță, a cărei urmări azi nu se pot precăcula; în statele europene și mai ales în statele alianței întreite s'a produs o neîncredere față cu stabilitatea politicii germane. În urmă împăratul Wil-

helm a perdat forțe mult din stima și din încrederea aceea, ce o aveau față cu dînsul toți omenii de bine. Și aceste toate pentru ce? De dragul unei minorități parlamentare prepotente și a unor intrigă de curte, țesute după sistemul liberal.

Revistă bisericească.

Din Patrie.

Enunțatiunile primatului Vaszary, făcute cu ocaziunea adunării generale a societății Sântului Ștefan, formează încă și acum obiectul discușiunii publice din țol. O importanță deosebită se da acelor enunțatiuni și din motivul, că textul acelei vorbiri a fost satorit în conțelegere cu guvernul. Cele mai multe țol suută sceptice față cu promisiunile primatului, er cele opoziționale atacă guvernul pentru pasajul vorbirii privitor la cesiunea matriculelor.

Între catolicii magiari s'a pornit deja o mișcare pentru aranjarea unui pelerinaj național magiar la Roma. din incidentul iubileului episcopesc al Sântei Sale Leon XIII. În fruntea mișcării stă focea catolică din Budapesta „Religio”. Pelerinajele vor fi primite de către Sântia Sa începând dela 15 Octombrie a. c. până în 30 Aprilie 1893. Terminul pelerinajului magiar nu e încă satorit.

Credem, că biserica noastră română gr. catolică încă va trebui să fie reprezentată la Roma cu ocaziunea iubileului numit. Ar fi o neglijință nespuse din partea noastră, dacă noi Români greco-catolici, uniți în sânge și în credință cu Roma, amă rămâne îndereptul altor națiuni.

Francia.

„*Politische Correspondenz*” din Viena scrie, că în Vatican au sosit din Francia raporturi foarte satisfăcătoare cu privire la organizarea catolicilor pre terenul constituțional. În butul pedecelor, ce le pună uni dinastiei incarnați, preoțimea și împreună cu dînsa credincioșii încep a se alipi pre încetul de republică. Toate nisuințele partidului catolic se îndreptă în momintele aceste la o organizare internă vigorosă, ca la alegerile viitoare acest partid să potă participa în campania electorală cu succesul dorit.

Revistă politică.

Afaceri interne.

Parlamentul a terminat desbaterea răspunsului la discursul de tron. Resultatul este, că s'a primit adresa partidului liberal.

Mercuri s'a început desbaterea budgetului pre anul 1892. E de prevedut, că desbaterea acesta va ține mult, pote vre-o două luni, căci opozițiile se vor folosi de ocaziune, ca să facă guvernului incurcături. Și incurcătura e gata. Este știut, că în toamna anului trecut guvernul a fost cerut o indemnitate de cincă luni, cu alte cuvinte că budgetul provisoru acordat guvernului se sfârșese cu luna lui Mai. Avându deci în vedere, că în luna lui Mai se vor întruni și delegațiunile, e

mai mult ca probabil, că desbaterea budgetului nu se va termina în luna lui Mai, și că guvernul va fi silit a cere o nouă indemnitate, adică un nou budget provisor. Apoi într'aceea vor urmări feriele de vară, și la toamnă er va trebui să se începă desbaterea budgetului pre anul 1893. În chipul acesta în anul curent parlamentul ungar va ave de lucru aproape numai cu budgetul, er reformele cele multe, cu cari guvernul vre să fericască țera, vor mai așteptă până într'altă an. Apoi să mai dică cineva, că parlamentarismul nostru nu funcționează bine.

Germânia.

Crisa ministerială din Prusia e terminată, cel puțin întră câtă privește persoanele. Cancelarul Caprivi a depus oficiul de ministru-președinte al Prusiei, păstrându numai cel de ministru de externe și de cancelar al imperiului. În locul dînsului e numit ministru-președinte contele Eulenberg Botho. În locul ministrului de culte Zedlitz e numit secretarul de stat dela ministerul de justiție, consilierul intim Dr. Bosse. Ambii ministri noi denumiți aparțin partidului conservator, au însă ceva colorit liberal. — Prin numirile aceste e rezolvată numai partea personală a crizei; partea reală pôte că nu se va rezolvă încă timp îndelungat. Foa semioficiasă „Norddeutsche Allg. Zeitung“ dică, că direcțiunea politică internă și externă de până aci se va continua și în viitor. Unica urmare va fi retragerea proiectului de lege pentru școlele populare. Cu tôte aceste însă centrul catolic e foarte jignit și a perdit încrederea sa în statornicia guvernului. Apoi că ce însemnă opoziția centrului față cu guvernul, e de prisos a o spune, știut fiind, că fără de voturile lui nu e posibil a câștiga majoritatea recerută pentru nici o lege. E dară limpede, că urmările crizei se vor vedé numai de aci încolo, și va fi de cel mai mare interes a petrece cu atențiune dezvoltarea, ce o vor luă lucrurile în Germânia. Deocamdată proiectul de lege pentru școle s'a retras dela ordinea zilei printr'o declarațiune a contelui Eulenberg, făcută în ședința din 28 Martiu a parlamentului.

Belgia.

În Belgia lucrurile merg foarte rău. Regele insistă morțis pre lângă dreptul de referendum, și numai dacă i-se concede acest drept, vre să se învoască la revisiunea constituțiunii. Ministerul Bernaert s'a identificat cu regele. Tôte partidele parlamentare însă sunt contrare la referendum. Regele a amenințat cu abdicere, dară n'a spăriat pre nimeni. Organul principal al catolicilor printre sire îi dă regelui a înțelege, că se pôte duce în tötă liniștea, căci nimeni nu va plânge după dînsul. Între asemenea împrejurări nu ar fi mirare, dacă am audî, că în Belgia împreună cu regele s'a dus și ministerul, și că s'a proclamat republica.

Grecia.

Situațiunea din Grecia se face tot mai serioasă. Esistența unei adânci crize interne, politice și financiare nu se mai pôte acoperi. Regele s'a vădit necesitată a disolvă parlamentul și a escrie alegeri noue. Resultatele acestor alegeri nu se pott prevedé. Se dică mai departe, că regele în anul acesta nu va face călătoria sa îndatinată de vară, asemenea că și ceilalți membri ai casei regale vor rămâne în țera. Multă remarcată și comentată e și depărtarea comandantului garnisonului din Atena și înlocuirea lui cu principele moștenitor. Schimbarea acesta se privește de un semn al stărilor nesigure din capitala grecă. E temere de complicațiunii, cari pott să albă o urmare fatală pentru dinastia regelui George.

Correspondența.

Câmpie (Archidieceză), Martisor 1892.

Onorabilă Redacțiune!

Observarea, ce ați binevoit a face la finea corespondenței mele din urmă, a fost câtă se pôte de nimerită. Dotarea clerului rural, ca o cestiune, ce atinge atât de aproape pre preoții nostri dela sate, a fi sulevată câtă se pôte de estins și a-se tractă după merit și amesurat scopul din tôte punctele de vedere, ar căde aproape numai în competența acestora; de-orece numai dînsii au cunosciță în adevăr și simțită despre lipsa ei; prin urmare cu drept s'ar așteptă, ca mințile tuturor să fie ocupate de ea. Cu atât mai virtos, că avertat fiind numai la propriele nostre puteri de odată nu se pôte face decât un început modest, din care causă, chiar acest început trebuie să se facă pre base câtă se pôte de solide, ca să se ajungă scopul fără a se alteră câtă de puțin misiunea preoției, care prin câștigarea mijloacelor de subsistență pre calea agronomiei nu numai nu se promovă, ci din contră, cum m'am nisuit a dovedi în corespondența mai de pre urmă, se pune între ast-fel de împrejurări, încâtă adese ori se face dependentă dela acele.

Din aceste considerațiuni m'am permis și eu a-mi espune părerile în public, în speranță că vor fi aprețiate numai după intențiunile sincere, ce nutresc, de a contribui câtă de câtă la rezolvarea unei cestiuni atât de vitale. Și numai din aceste considerațiuni rog pre Onorabila Redacțiune erăși, să binevoască a-mi da loc, să răspund și la întrebarea, care în corespondența trecută a rămasă neresolvată.

Dacă prin înmulțirea teritorului porțiunilor canonice starea preoților nostri nu se pôte îmbunătăți amesurat scopul, urmază dela sine, că numai un adaus de bani la dotarea de până acum ar fi eficace spre acesta. După organizarea modernă a statelor civile și cel din urmă oficial comunal salarul său, mic, mare, câtă este, încă-lu primesc în bani. Și e lucru prea natural, căci numai așa se pôte pretinde, ca — liber fiind de grijile subsistenței, dela cari nu se pôte subtrage nimeni, — să-și implinescă oficiul cu acurateță. Prin urmare dorința de a fi preoți câtă de câtă salarisati și în bani, n'ar fi o dorință — cum ași dică — neordinată; ba cred că puși fiindă ast-fel într'o stare

mai suportabilă s'ar îndemnă de sine înșiși și s'ar îndetora fără scusă a lucră în viea Domnului cu zelu îndoit, a cărui efecte numai spre prosperarea intereselor bisericesci, scolastice și naționale ar fi.

Dar pôte-se ore așa ceva? avem noi fondurile de lipsă? ori, neavându-le, putem noi a ni-le înființa? sau, o altă ajutorare scoposă n'ar fi posibilă? la întrebarea întâi și a doua știu, că tötă lumea ar fi în stare să-mi răspundă în mod negativ, la a treia și a patra însă să mi-se concedă mie a răspunde afirmativ.

Ori câtă de săraci ne simțim, dar dacă modalitatea cu cei 10 mil fl. anual, cu cari se susține în primul numărul 30 a prețitei Uniri din a. tr., că în 50 de ani s'ar pôte mări valoarea porțiunilor canonice cu 500 mil fl., s'ar pune în activitate nu pentru a se cumpără teritor, ci pentru crearea unui fond, acesta în 50 de ani n'ar valoră numai 500 mil fl., ci ar fi un capital după calculul meu — dacă nu greșesc — de 2 milioane fl., apoi că 2 milioane fl. aducă mai mare venit curat de câtă un teritor, a cărui valoare ar fi de 500 mil fl., se înțelege dela sine; de-orece cu 500 mil fl., — fiindă prețul un juger de loc de o calitate cevasă mai bună, nu mai mult ca 100 fl., — ceea ce numai pre unele locuri se mai dă — nu se pott cumpără mai mult ca 5000 jugere, cari — fie de o calitate câtă de bună și cultivându-se ori câtă de rațional, avându-se în vedere marea contribuțiune erarială, comitatensă, comunală etc., ce îngreună astăzi la noi locul, avându-se în vedere speșele recerute cu ținerea în rîndă a utensiilor agronomice perfecționate de ași, cu plata personalului servitor și a dilerilor și intertenția lor, cari pre și ce merge-să totă mai pretensiv, avându-se în vedere mai pre urmă împrejurarea, că recolta acestora e atât de dependentă dela caprițiul elementelor naturale și al cursului schimbător al naturii, nici cândă nu pott produce venitul curat alor 2 milioane fl.

Concedă, că pentru crearea unui fond de ceva dotare câtă de câtă suficientă e lipsă de timp îndelungat și anume — cum am dîșit mai sus — de vre-o 50 de ani, precând prin cumpărare de teritor în fiesce care an cu o anumită sumă de bani — abstragendu dela cele ce m'am permis a espune în rîndul trecut — s'ar îmbunătăți în mod mai urgent starea materială a unor preoți; dar numai a unora dîc, cărora adică — favoriți, nu de altceva, ci de împrejurări — li-s'ar imbiă loc de vindut. Căci trebuie să se țină cont și de împrejurarea, că prin comasările înființate deja mai pretutindenea, strîngendu-se locul la olaltă, er omenii înmulțindu-se, pre și ce merge — locul cu deosebire bună — devine mai greu de vindut. Sau dacă cândă și cândă se face câte unul și din aceste vîndători, atata de greu vine la cunoscița tuturor cumpărătorilor din sat, câtă pott afirmă, că după 10 cel mult 20 de ani casurile de vindere-cumpărare se vedă a fi numai sporadice și pre lângă prețuri esorbitante, în care casu suntem cu atât mai departe pre astă cale de realizarea planului de dotarea generală a clerului, care singură are înțeles.

Din care causă împrejurarea, că cei 50 și pôte mai mult ani necesari la crearea unui fond de dotare nu se impacă cu do-

rul de îmbunătățire a sortii noastre a celorlți de astăzi, cari cei mai mulți — ca să nu zic că toți — pre atunci nu vom mai avea lipsă de nici o dotare pământescă, se nu ne descurajeze a-ne apucă de lucru. Nu, căci nu interesele noastre personale le vînam, ci prosperarea bisericii lui Christos: care nu cercă la timp, ci la rezultatul ori cărei lucrări. Altcum nici îmbunătățirea stării noastre a celorlți de astăzi nu e chiar așa desperată. Mai sus am fost zis, că la întrebarea: o altă ajutorare scoposă ore n'ar fi posibilă? să mi-se concedă a răspunde afirmativ. Susțin încă acel răspuns, dar după ce am trecut preste cadrul unei corespondințe — permiteți-mi a-lu desfășura cu altă ocaziune. **B.**

Maramureșu (Diec. Cherlei), 22 Mart. 1892.

Clarissime Domnule Redactor!

Precum v'am anunțat, în 20 a l. c. st. n., în Dumineca închinării S. Crucii s'a binecuvîntat biserica cea nouă gr. cat. română din Sighet.

Bunul nostru Episcop din cauza morbului n'a putut veni, să binecuvinte însuși acea biserică, pentru ridicarea căreia cu un adevărat zel apostolic s'a ostenit, n'a putut veni, să vedă în persoană pe poporul său credincios din vicariatul Maramureșului, pre acel popor, care Ilustritatea Sa foarte îl iubesc, s'a îndurat însă a ne trimite pre delegatul său Măritul Dn Alexandru Erdős, canonic al Capitulului din Gherla.

De sute de ani n'a avut poporul din Maramureșu serbătoare mai frumoasă și mai măreță ca serbătorea binecuvîntării bisericii din Sighet. A documentat-o acesta poporul cu aceea, că a venit la actul sântirii în număr de preste 5000 de suflete. Din șese sate vecine a venit poporul cu procesiuni în frunte cu preoții lor, cântându „Mărire intru cei de sus” și „Crucii Tale ne închinăm”, — poporul, clerul și inteligența noastră a plâns de bucurie. Sighetul n'a vedut serbătoare ca și acesta.

Între cântările de bucurie alor mii de credincioși s'a pornit conductul cu vre-30 de prapore dela capelă, fosta noastră biserică interimară, către biserica cea nouă. Piața cea mare a Sighetului, calea principală, ba și ulițele laterale erau pline de popor, din care o parte s'a suit pre case, ca să vedă conductul cel măreț.

Sorele strălucia preste noi, și pre fețele tuturor vedeai expresiunea bucuriei. Douăzeci și unul de preoți, și un chor frumos alor 10 preoți și teologi, pre lângă sunetul clopotelor din bisericile catolice a dus Santele din capelă către biserica cea nouă.

Înainte bisericii erau postați 100 de ostași români, cari ajungendă conductul la biserică au dat salve de pușcături, er poporul între cântări frumoase încunjură biserica.

Finindu-se ceremonia sântirii apei, s'a încunjurat biserica, și prin preoți stropindu-se păreții cu apă sântită, s'au cetit cele patru evanghelii și s'au zis ecteniile pentru cei vii.

Apoi s'a servit sânta liturgie, sub care ostașii au dat salve, er chorul a cântat sub conducerea vestitului cântăreț și teolog absolut Vasiliu Ivasco cântările cele mai frumoase.

Cea mai mare parte a inteligenței noastre cu soțiile și fițele sale a cuprins scaunele

din biserică, apoi a intrat în biserică o parte a poporului, er preste 4000 de inși au stat în jurul bisericii și pre calea cea principală, fără să se potă vedea capetul poporului.

Biserica a fost și este atât de frumoasă împodobită cu darurile Maramureșenilor, încât aievea putem zice, că nu-i aceea alta decât casa lui Dumnezeu și porta raiului.

Astăzi în Maramureșu nici între Români, dar nici între Ruteni nu este biserică atât de frumoasă și splendidă împodobită ca cea din Sighet.

Începând dela Esc. Sa Dnul Episcop Pavel, ca fost vicarul al Maramureșului, apoi Escelența Sa bunul nostru Mitropolit și familiile fruntașe din Maramureșu, mulți, foarte mulți au zelat pentru înființarea parohiei române din Sighet și pentru dotarea ei și zidirea unei biserice.

Mulțămîta zelului acelor bărbați și a bunului nostru Episcop din Gherla, am ajuns ziua cea fericită, de avem în Sighet biserica noastră proprie românească.

Toți binefăcătorii au fost amintiți în rugăciunile noastre înălțate către bunul Dumnezeu la jertfa cea dintâi adusă la altarul frumos, donul măreț al inimelor celor bune.

Dar au fost și numiți cu numele în predica ținută de subscrisul.

Maramureșenii, cari au zidit un coviect frumos, care are valoare 60.000 fl., au zidit cu concursul lor de 14 mii fl. și o biserică frumoasă.

Și ca poporul israeliten, când a eșit din pustie și și-a zidit biserica cea frumoasă statornică din Ierusalim, a serbătorit și s'a bucurat în Domnul, ast-fel și noi am serbătorit și ne bucurăm, că după 21 de ani de așteptare avem în Sighet biserica noastră proprie.

Nu pot dar, ca să nu exclam și acum: ca bunul Dumnezeu să binecuvinte pre toți aceia, cari au conlucrat la înființarea parohiei din Sighet și la zidirea bisericii. Oste-nelele și jertfele lor să le respălătescă bunul Dumnezeu pentru rugăciunile neîncetate din biserică din Sighet!

Titu Budă.

Invitare la prenumerațiune.

Cu 1 Aprilie st. n. s'a început abonamentu nou la „Unirea” cu prețurile din fruntea foii.

Ne rugăm de renoirea abonamentelor. Restanțierii să ne trimită costul abonamentului fără amânare, ca expedarea foii să nu sufere intreruperi. Abonenții noi să însemne adresa cu precisiune.

Redacțiunea și Administrațiunea
„Unirii”.

Noutăți.

Din Arhidieceasă. M. O. D. *Iacobu Macaveiu*, parochiu în Diecio-St.-Mărtin și fostu coajutoru protopopesc în tractul D.-St.-Mărtinului este numit administratoru protopopesc al acestui tractu. — *Ioan Copăceanu*, fostu cooperaturu parochial în Șomfalău, este numit parochiu totu acolo. — O. D. *Teodoru Bónca*, preot de curend ordinat, a fostu denumit administratoru parochial în Noul-romanu, vicariatul Făgărașului.

Din diecesă Lugosului. Denumire. O. D. *Iustin Tarin* este numit administratoru parochial al *Bucovei* în districtul protopopesc al *Ulpiei Traiane*.

Dăruire preagratoasă. Maiestatea Sa Monarchul a dăruit din casseta privată 100 fl. v. a. comunității bisericesci gr. cat. din Șolmușu, tractul Ibașfalăului (în Arhidieceasă), pentru restaurarea bisericii.

Papa și esoposiția din Chicago. Președintele comitetului aranjatur al esoposițiunii universale, ce se va ține în anul viitor la Chicago, a adresat Pontificelui supremu o epistolă, în care îi cere sprijinul la întreprinderea măreță a Statelor unite americane. Sântia sa a răspuns cu o epistolă măgulitoare, în care aprobă în termeni foarte încurajatori planul esoposițiunii, esprimând sperarea, că aceea va avea reușita cea mai strălucită.

Transferări. *Iuliu Munteanu*, subjude la judecătoria r. u. cercuală din Hidalmás, a fostu transferat în aceeași calitate la judecătoria r. u. cercuală din Orăștie, era subjudele dela Orăștie *Ioachim Nedizanu* a fostu dispus ca subjude la Hidalmás.

„Liberalismu.” Călugării misericordiani din Paris întrețin pre lângă alte spitale unu, în care se îngrijesc de 350 de prunci sërmani atacați de morburî necurabile. Municipalitya din Paris dădea pentru subvenționarea acestui spitalu o sumă anuală de 1500 franci!! Și cine ar crede, că și suma acăsta ridicolă să se pară de prisos în ochii unor omeni. Municipiul Parisului a decis adecă în zilele trecute, ca suma acăsta să fie ștersă din budgetu nefind permisă a subvenționa unu spitalu condus de călugări. Votul acesta a indignat și pre mulți dintre liberali. Ziarul liberalu „Journal des Debats” zice, că în nici o adunare din lume n'a ajunsu „bestialitatea omenescă”, până unde a ajunsu în ședința acăsta a municipiului din Paris.

Pentru ajutorarea Slovacilor. Bravi nostri clerici din seminarul diecesan de Gherla au colectat între sine 9 fl. 10 cr. cu menirea de a veni în ajutorul Slovacilor bătutiți de fomete din Ungaria nordică. Suma numită am expedat-o la redacția ziarului „Narodnie Noviny” din Turóc-Szt.-Márton, și vom expedă și alte contribuiri, ce ni-s'ar mai trimite.

Noul episcop al diecesei de Szepes Szmrecsányi a fost consacrat la 27 Martiu în Agria de către Samassa, arhiepiscopul Agriei.

Regularea valutei. Resultatele celor două anchete (ungară și austriacă) esmise în cauza regulării valutei ministrii de finanțe și-le vor comunica unu altuia spre a le folosi la pregătirea proiectelor de lege, ce vor să le presinte corpurilor legiuitoare la finea lunii acăsteia.

Comisiunea financiară a dietei încă în Sâmbăta trecută a luat la desbatere proiectul de lege despre regularea competențelor oficialilor subalterni și a servitorilor de stat.

Baronul Mustatza, care în urma cunoscutei afaceri Pace-Mustatza a fost tras în cercetare disciplinară și suspendat din oficiul de consilieru domnial la direcțiunea fondului religionar, a fost rehabilitat din partea ministrului din motivul, că nu a esistat substrat de cercetare disciplinară.

Atentatele cu dinamitu în Paris se repetesc și pun în spaimă pre toți locuitorii capitalei franceze. Dintre esposiunile de dinamitu de până acum mai teribilă a fost cea din 27 Mart. întâmplată în *rue Clichy* în casa locuită de procurorul general Bulor. În urma esposiunii păreții casei au crepat, și 6 persoane au fost greu rănite. La casele din apropiere încă s'au spart fereștile și au crepat păreții.

Cast de morțe. *Ioan Copăceanu*, vice-protopop al Diecio-St.-Mărtinului și parochiu în Șomfalău a reposat la 18 Martiu în anul al 84-lea al etății și al 47-lea al preoții.
In veci amintirea lui!

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Diaristica noastră politică.

Studiu literar.

(Continuare.)

Amu început studiul de față cu organul nostru cel mai bătrân, cu „Gazeta Transilvaniei”. Dacă am urmă ordinea cronologică, amu trebui să trecem acum la organul, care cu etatea stă mai aproape de „Gazeta Transilvaniei”. Ni-se pare însă mai consultă a părăsi șirul cronologic, și a găta mai întâi cu organele de qi, și de aceea trecem la

„Tribuna”.

Eră la 1884. Lipsa unui diar românesc cotidian eră de mult și adânc simțită. Se vorbea pre atunci de înființarea unui Ateneu român, care se va îngriji și de edarea unei foi cotidiene. Ba se mai vorbea și de aceea, ca „Viitorul”, ce pre atunci apărea în Budapesta, să se prefacă în fœe cotidiană. De odată ca din senin publicul românesc fu surprins cu scirea, că în Sibiu va apăre o fœe cotidiană intitulată „Tribuna”. Cea mai mare parte a publicului primi scirea cu nedumerire. Căci aproape nimeni nu scia, cine sunt, cei ce fundeză fœea asta nouă, cine o va sprijini, de cine va fi inspirată și ce direcțiune politică va urmă. După câteva zile începe a apăre „Tribuna”. Fœea acăta nouă eră redigată cu spirit și inteligență frumoasă, încărcată în fiesce care numără cu cuprins bogat, variu și interesant, scrisă într-o limbă românească nefundată până atunci în diaristica noastră de dincoace, însă ușoră, în nu puține privințe firească și plăcută. O fœe așa bine redigată în privința formei și a cuprinsului noi Români de dincoace încă nu avusem până atunci. Eră o adevărată fœe după gustul europen de astăzi. De unde nedumeririle publicului au și încetat în scurt timp. Căci abia trecută câteva zile dela eşirea celui dintâi număr, și fœea cea nouă începă a fi cetită pretutinden cu o adevărată sete. Ba mulți erău mândri, că putemă avē o atare fœe.

„Gazeta” din Brașov, temându-se de concurența rivalei din Sibiu, începă și ea a apăre în fiesce care qi. Atunci primi „Gazeta” felicitări din totă țera, pre cari le publică cu o adevărată mulțămire în colonele sale. Însă toți cei ce felicitău „Gazeta”, cetiași totuși și „Tribuna” cu multă plăcere, căci „Gazeta” o respectău pentru vechime, „Tribuna” însă o iubiău pentru valoarea ei.

„Accidit in puncto, quod non speratur in annis.” De ani își bătură mulți cărturari de ai nostri capul, cum să ne fundăm o fœe de qi. Și etă în timp de o lună, fără multă trudă, fără multe spese, fără multe adunări și sfătuirii, ne trezim, că avem, nu una, ci două foi de qi eșite sau produse oșei-cum în mod spontan în mijlocul nostru. Meritul acesta, putemă să dicem fără temere de desavuare, este singurul meritul „Tribunei”, și meritul acesta, credem, că îl vor recunoșce și aceia, cari de mult, fœe de mult nu mai pot merge pre calea, pre carea merge „Tribuna”.

Dela cel dintâi număr „Tribuna” cu bogăția cuprinsului, frumșea formei și dexteritatea redigării a captivat pre cel mai mulți cetitori. Eleganța din afară le-a orbit ochii la cei mai mulți, ca să nu potă privi mai afund în valoarea și meritul ei intern. Bărbați însă mai adânc vădători, bărbați dedați a cercă mai întâi principiul fundamental al unui product literar, și numai după aceea forma, în care se presentă, vădându clatinările și șovăirile ei, dela început au fost siguri, că părinții „Tribunei” pre lângă scopuri naționale mai urmăresc și alte scopuri străine de aspirațiunile și idealele noastre. Căci chiar în numerii dintâi s'a vădută, că voind a-și espune programul său, se bătea între Scylla și Caribde, folosia termeni vagi, sub cari încăpeau lângă olaltă programul „Gazetei” cu al „Telegrafului

Român” și al „Viitorului” din Pesta, nu se decheră pentru nimica concretă, ci plană și plină ca în aer preste nisce abstracțiuni și subtilități mai mult filosofice decât politice. Spre a-le ascunde însă toate aceste părți slabe, se folosiă de un ton liric și elegiac, care se nimeresce de minune în poezie și în romane, în realitatea dură a politice însă numai fœe rară e la loc. Cea mai mare parte a publicului însă farmecată de frumșea formei nu vedea golătatea, ce eră sub ea. De unde „Tribuna” cu un program așa de neprecisat, așa de nedeterminat și pre lângă aceea espusă cu multă modestie și aparință de nevinovăție feciorască, nu e mirare, că la început a câștigat chiar și simpatia unor fo magiare, cari se grăbiră după cei dintâi numeri a' declară, că cu fo de aceste vor stă și ele în vorbă. Programul politic al partidului național român nu-lu negă „Tribuna” nici odată. Îl espunea și apăre însă așa, cătu se nimeria prea bine la ea epigramul lui Marțială cătră Fidentin:

„Quem recitas, meus est, o Fidentine, libellus,

„Sed male cum recitas, incipit esse tuus.”

Cetiași ce e drept „Tribuna” și toți cei ce erău tari în credință, că la spatele ei stă și motive, ce nu au de a face nimica cu lupta noastră politică. Aceștia însă pândiau ocașunea, ca să potă ajunge la cunoștința motivelor acestora. Și ocașunile după scurt timp începă oșei-cum a se imbuldi una după alta. Atacurile violente, lipsite de totă buna cuviință, ca să nu dicemă mai mult, îndreptate în contra Capului biserice gr. orientale începă a lăsa să se vedă deja, deși numai ca printr'o negură, luptele personale, pentru cari „Tribuna” avea să servescă de teren. Ce atinge însă lupta noastră politică, deși „Tribuna” își dă totă silința, ca să apară, că e sinceră, și interesele noastre politice singure sunt pentru ea dătătoare de ton, totuși cătu diel se încurcă în contradicți, și ca și cum ar fi stat pre un teren nu destul de consistent, acum eră radicală din cale afară, violentă și necruțătoare în espresioni, acum eră indulgentă, moderată, blândă și chiar amabilă față cu cei dela putere. Purtarea acăta a „Tribunei” în destul omeni serioși a produs încă de atunci convingerea, că cei ce o redigăză, sunt într'a-deveră diaristi abili, însă sau nu au destulă rutină politică, sau nu au destulă serioșitate, sau potă chiar nici destulă sinceritate. Ori care va fi fost însă cauza, ajunge a se constată, că „Tribuna” la toți acăștia își tot perdeă din prestigiu, și tot mai mult se lăția convingerea, că o atare fœe în lupta noastră nu ne potă reprezenta cu destulă demnitate pre lângă totă abilitatea diaristică a a celor, în mâna cărora se află.

Mai trece câva timp, și etă că o vedem pre „Tribuna” înscenându o luptă publică infocată pentru șola și internatul de fete al Asociațiunii. Cei ce erău afară de Sibiu, nu scia, că pentru ce decurge lupta, în contra cui este îndreptată, și ce interese adevărate românesce vede „Tribuna” atacate în acel internat. La aceste s'a mai adaus, că începă a vorbi tot într'una mai de „Tribuniști”, mai de „Albiniști”, mai de „Mironiști”, ca de Dumnezeu scie, ce partide însemnate și de mare valoare pentru lupta și dezvoltarea noastră politică și culturală. Atunci pentru toți bărbații serioși n'a mai rămasă nici cea mai mică îndoelă despre aceea, că „Tribuna” servescă întâi și mai întâi intereselor personale a unor cercuri anumite din Sibiu. Mulți atunci își dau espresione durerii, ce o simțiau, că o fœe altcum așa bine redigată servescă cu atăta abnegațiune unor interese așa de rind, ceea ce fi lea puțin de a servi de un organ, în care să se manifesteze fidel națiunea română cu durerile și șperările sale.

Nu trec mult timp după aceea, și „Tribuna” deschise colonele sale și la nisce corespondenți obscuri, cari atacară în modul

celu mai brusc chiar și pre Capul biserice gr. catolice, stimat, prețuit și iubit de totă româniea. Prin acăta „Tribuna” și-a lăpădată masca potă fără de a voi, și a apărut pentru fœe mult în totă golătatea ca un organ gr. orientă în spiritul lui Șaguna. O scia acăta destul și mai înainte, cu tôte că „Tribuna” atacă așa de violent pre Capul biserice române gr. orientale, și cu tôte că își constituia câte un redactor gr. catolic. Cu aceste două maniere a sedus mult timp pre mulți gr. catolici, până ce li-s'au deschis ochii, să vedă, că pre Capul biserice gr. orientale îl potă atacă în interesul cercurilor, cărora servia, și totuși să nu-și perdă colorea de gr. orientă, eră redactor gr. catolic erău numai nesp în ochii gr. catolicilor, după ce împrejurările în biroul redacțional erău de așa, că acăștia cu greu își puteau validă ideile lor în colonele „Tribunei”, chiar și dacă ar fi voit. Caracterul ei ascuns gr. orientă în spiritul lui Șaguna s'a manifestat apoi cătu se potă mai evidentă cu ocașunea iubileului Mitropolitului nostru gr. catolic. Mai cu samă când sosiă ziua sântului Andrei, scriă în articol de fond panegiruri asupra lui Șaguna, cu ocașunea iubileului amintit însă n'a dișă nici un cuvânt.

Ast-fel după câva ani de esistență a ei o parte însemnată a publicului românesc eră sigură, că „Tribuna” este întâi organul unor cercuri anumite din Sibiu, și a două un organ gr. orientă în spiritul lui Șaguna, cu tôte că ea făcea tot, ce-i stă în putință, ca să nu apară nici una nici alta. Fiindcă însă totuși avea și părți bune mai cu samă în ceea ce se ține, cum amă dice, de tehnica diaristică, totuși o mai ținea și chiar și români gr. catolici destul.

Publicul însă avea să mai îndure cu „Tribuna” și alte decepțiuni. O mare nematuritate și necunoștință a trecutului și împrejurărilor noastre politice, culturale și sociale a arătat „Tribuna”, când a cugetat, că o direcțiune, care la Români de dincolo a ocupat mult teren, potă să se împământescă și la noi. În România pessimismul și ateismul potă să-și jœe mândrele prin tot felul de fo fără temere, că vre-o parte considerabilă a publicului se va scandalisă. Acolo disoluțiunea religioasă a ajunsă deja așa departe, cătu ateismul este filosofia de modă, și biserica e multă mai incapabilă, decât să-i potă face opusățiune.

Nu stă însă lucrul așa la noi, și Dumnezeu să ne ferescă, ca să nu stea nici odată așa. La noi ateismul nici în viața privată nu cuteză a pași, și cu atătu mai puțin în cea publică. Asta n'a sciat „Tribuna” nici când. De aceea nu odată s'a întâmplat, de a vătămă simțul religios al publicului. Când a deschis însă colonele sale unui tineru din București, adeptul șolei ateiste-pessimiste, și l'a lăsat, ca în fața „serbătorii serbătorilor” și a „pranicului pranicelor” să arunce cu tină în basa creștinismului, atunci potă și dintre gr. orientali, dar apoi dintre gr. catolici fœe mulți i-au întors spatele pentru tot-deuna.

Atunci apoi s'a mai dovedit și aceea, că „Tribuna” este și o fœe fără nici o considerațiune față cu simțul religios al publicului, și care pre terenul cugetării voescă să introducă între noi o direcțiune periculoasă și deplină străină și de modul nostru de cugetare și de geniu popularul nostru.

Sună cam curios, când constatăm, că ea s'a demascată ca o fœe gr. orientă și totuși fără considerațiune față de simțimentul religios. Da, așa ceva ar fi cu neputință, când „Tribuna” s'ar fi putut lăuda și cu consecința. Consecință însă nu s'a prea aflat în colonele ei nici odată, și așa între alte multe s'a mai străcurat într'însa și neconsecința acăta.

Politica „Tribunei” condusă mai mult de interese și din motive personale a eșit însă la ivelă deplin în timpul mai din urmă.

Recrutându-și o cătă de malcontenți și omeni iubitori de certă de prin România, la oaltă cu aceștia a început un atac câtă se pôte mai violentă în contra bărbaților nostri celor mai stimați, pre cari și în colonele sale și într'ale unor foi din România îi espunea totă mereu ca nesinceri causei noastre, éră ea cu ai sêi se geră de păzitorul și apărătorul singură fidel și sinceră al intereselor noastre naționale. Multă negră și chiar și multă spirită a prăpădită „Tribuna“ în lupta acésta, și totuși nu i-a succesă a convinge pre nimeni, nici că Babeșu, nici că Mocioni sau alți bărbați de încredere de ai nostri suntă nesinceri causei naționale nici chiar fără de voea loră.

De atunci „Tribuna“ și-a perdită aprôpe totă prestigiu de ôre cândva. De atunci devine din ce în ce totă mai izolată, și pôte că de atunci și dîile îi suntă numérate. Aceste au trebuit să se întimplă în modă firesc, căci ea a voită să formeze ună partidă în sinul națiunii nostre, însă partidă fără principii, partidă de persône, partidă, în care interesele naționale să fie tărăite după carul unor interese personale aloră vre-o cățiva înși, pre cari ambițiuni nefrinate îi împingă cu multă forță totă înainte, fără să lase să se cugete, că prin așa ceva nu folosescă nici causei nostre nici loră înși și. Și dacă conducătorii ei n'ar' fi fostă altcum așa dibaci, tôte aceste s'ar' fi întimplată mai de multă.

Istoria, sau mai bine disă biografia însă și de optă ani a „Tribunei“ este cea mai bună dovadă despre valôrea, sau mai bine disă despre lipsa principiilor sănătose și neegoiste în conduita ei. De aceea, cândă va încetă, nu va plânga mai nimeni după ea, nu va plânga chiar nici clopotulă cu limba lui de spige, după cum dice predilectulă ei poetă. Le va pără însă réu la destui, că timpă așa îndelungată puteră așa abile și destre ca ale acelora, în mâinile cărora a stată, au fostă consumate pentru o causă așa desperată și pre lângă acea și așa fără preț, cum e causa „Tribunei“. Le va pără réu, căci puteră așa abile, puse fără cugete rezervate în serviciulă causei și a luptei nostre, ar fi putută să dea diaristicele nostre ună avîntă, ce nu l'a aută nici cândă mai înainte. Așa însă nu putemă dice „Tribunei“ decâtă că: *perirea ta din tine, Israile!* (Va urmă.)

Sërmana Dolores.

Istorie Andalusiană de Fernan Caballero.

(Continuare.)

X.

În vreme ce Rosa și Tomasillo își petreceau așa de bine iubindu-se, veni timpulă, cândă o parte a ostei avea să fie dimisă la vetrele părintești. Între ostașii aceștia erau și frații Lopez. Ei nu înscintară pre nimeni despre sosirea loră, pentru ca cu atăta să fie mai mare surprinderea și bucuria vederii. Dar pre lângă motivulă acesta mai eră încă unulă: Lorenzo voia adecă să cerceteze în taină, ce se petrecuse în nefințise lui de față.

Éră într'o Duminecă sêra. Sôrele sfînțise încunjurată cu o strălucită corônă aurie, éră pre urma lui sêra acuși își întindeă aripile preste pământă. Aerulă se recise de suflarea nopții. Preste natură s'a aședată tăcere. Numai cândă și cândă se mai audiă cîripitulă monotonă ală rîndnică de mare, carea grăbiă în sboră iute spre cuibulă sêu, și suspinulă jalnică ală rbubei, ce se plângea pentru persecuță ce n'a care e osîndită întregă nêmulă, s'erintă urile mării se loviau a lene de tătă numai a produceau o melodie îndușită. Ace Blășului, ér stelele se iviau pre ceră. Trecêndă așa, întocmai ca vorbele, ce le preste firulă istoriei omă forțe sfîciosă, cuprinsulă conferință mai exactă și

și prin ivirea loră vestiaă, că a sosită timpulă odihnei.

Doi ômeni tineri pășiau ușor și liniștiți pre drumulă pustiu, ce duce dela San Lucar la Rota, și se părea, că pașulă loră din ce în ce e totă mai grăbită, căci aceste locuri parcă-i întimplău cu bucurie, dicêndu-le: „Bine-ai venită! Bine-ai venită!“

„Numai de aceea înț pare réu,“ începută celă mai bătrănu, „că n'am înscintată nici cu ună cuvîntă pre mama despre sosirea noastră. Forțe ușor s'ar pută întimplă, ca bucuria cea mare, ce o va simți revêdêndu-ne, să-i fie spre réu.“

„Mie nu-mi pare de locă réu de acésta, căci sciu, că bucuria nu omôră, ci din contră învioșeă și întăresce. Nu-mi pare réu nici pentru aceea, căci în chipulă acesta voiă pută cercetă, ce-a făcută Dolores.“

„Mai ține-ți gura, Lorenzo! Dolores e o fată forțe cum se cade, și tu cu suspiciunile tale te faci numai nevrednică de ea.“

„Ascultă-mă, Esteban, nu-ți aduci tu aminte, ce dice proverbulă, că să nu te încrezi la femeii nici odată? Écă Dolores a părăsită pre mama mea în contra voinței mele, și a întrată în serviciulă la Donna Braulia. Și, de ce a făcută ea lucrulă acesta, n'am putută află până în ziua de astăzi. Apoi de ce a părăsită casa noastră, unde ar fi putută rămăne, și s'a dusă într'o casă străină? Și cândă mi-le cugetă tôte acestea, nici decum nu-mi iese din capă, că aci a trebuită să se întimplă ceva.“

„O Lorenzo, tu ești chiară ca profetulă Ieremie, care se tânguia pentru nefericirile poporului, înainte de ce acele ar fi sosită. Eu prevêdu, că calea sêrmanei Dolores, dacă-ți va fi soție, nu va fi presărată cu floră. Și mă și temă, că biata de ea va fi forțe nefericită cu tine. E dreptă, că ea e în serviciulă într'o casă străină, dar la cine, dragulă meă? La o vêduvă, la Donna Braulia, care n'are fără numai o fată, și care chiară așa-i de severă și onorabilă ca Sânta Monica.“

„Că șede la vêduva Braulia, nu mă supără, dar mă supără împrejurarea, că mama nu scie, ce se petrece în casa altuia.“

„O frate dragă, ascultă-mă. De câtă să nu vorbescă de bine, mai bine tacă; căci tu începi a povestă despre lucruri, cari nu s'au putută întimplă. Și în sfârșit veș vedă pôte, că Dolores te-a și înșelată aievea, și acésta îți va fi ôre cum ca o rêsplată pentru prepusurile tale uricioșe.“

„Șciî ce, Esteban? Lucrulă acesta să nu mi-lă mai dici nici chiar în glumă. Glume de aceste tot-deuna-să prevestitôrele nenorocirii.“

Și pre cândă cei doi frați ajunsără în sată, întunecase cum se cade.

„Hai să mergemă pre strada, pre care șede vêduva.“

„Nu, Lorenzo, las' că vomă merge mai târziu. E detorința noastră, să ne sârutămă întâi părinții și apoi numai după aceea să ne cugetămă la altceva.“

„Vino, frate, vomă face numai ună mică încunjură,“ disse Lorenzo și plecă spre stînga. Esteban la începută nu voia să-lă urmeze, dar ca să nu ajungă numai singur la părinți, mai pre urmă se învô și elă.

(Va urmă.)

Despre călindară.

(Continuare.)

Aci, dacă e permisă a arêta și umilită noastră părere, vomă dice, că congresulă propusă va trebui să se închiță cu ună fiasco solemnă. Și pentru ce? Pentru-că sarcina încredințată lui ar fi nu numai forțe grea, ci tot-odată și imposibilă de a o implini. Spre a ne convinge de așa ceva n'avemă lipsă să facemă multe reflesiuni, după-ce însuși dlă M. pune unele premise, din cari urmêză cu deplina rigóre a logicei asertiunea noastră. „Nu este nici o îndoelă,“ scrie dînsulă, „că anulă solară ală nordului nu se pôte potrivi exactă cu anulă solară ală sudului sau ală altoră puncte“: prin urmare, concludemă noi, este evidentă, că anulă călindarului, sau, cum îlă numesce dînsulă, anulă terestru ală sudului nici de cum nu se va pută potrivi cu anulă terestru ală nordului sau cu ală altoră puncte. Pentru aceea călindarulă Chinesiloră de es. va trebui să fie deosebîtă de ală Hotentotiloră, și celă ală Căzaciiloră de ală Pecioriloră negre, capeteloră turtite din America. Spre a face și mai ușoră misiunea congresului propusă, dlă M. crede de lipsă, să fie reprezentată și clerulă altoră rituri, dar, ca și cum i-s'ar fi părută, că a mersă prea departe, se grăbesce a adaugă: „În ceea ce privesce aședarea sêrbătoriloră, ortodoxii nu se gândescă nici odată a cedă catoliciloră sau celor alalte rituri, întru câtă sêrbătorile ortodoxiloră suntă cele aședate de conciliile sântiloră Părinți ai bisericei dela întemeierea creștinismului și basate pre urmele trase de însuși întemeiatorulă dogmei.“ Ast-felă stăndă lucrulă, cum ar fi posibilă ună călindară comună, care să „împace scrupulele tuturoră popôrelor“? E dreptă, că elă nu înțelege a se ocupă de cestiune decâtă în sensă sciintifică, sau, cum dice, politicesce, întru câtă ea privesce măsurarea timpului: dar spre ce folosă? Dacă e vorba de a se realiză unitatea călindarului între deosebitele popôre, negreșită că trebie să se țină socotelă și de partea religioasă a cestiunii. Sau pôte că Rușii, Grecii, Sêrbii și Bulgarii și din nenorocire și confracții nostri Români nu voescă să adopteze călindarulă gregoriană decâtă pentru motive sciintifice? O, nu! Și fie convinsă on. nostru scriitoră, că obstinată loră perseveranță întru mântinerea călindarului Iuliană, cu adevărată vechitură bună pentru museu, procede singură numai din motive religioșe réu înțelese.

Întorcêndu-ne la firulă întreruptă, pentru ca necesitatea congresului propusă să fie vêdită, dlă M. ar fi trebuită să arete într'ună modă lămurită erorile ambeloră călindare, Iuliană și Gregoriană: și face acésta, mărginindu-se însă — pôte brevitatis causa — a dovedă, că nici unulă, nici altulă nu se acordă cu anulă solară. Étă cum procede. Mai întâi amintesce, că Gregoriă XIII făcêndă îndreptarea sa, a țintită a împedecă, ca „luna Ianuariu să nu ajungă în primăvară și Pascile să nu se amâne tocmai în tómnă“: lucru, care scriitorului nostru i-se pare forțe ciudată, după ce e cunoscută tuturoră, că Pascile se fixeză după equinoctiulă de primăvară. De unde prepune, ba crede, că „ambicioșulă“ Papă în realitate n'a urmărită altă țintă, decâtă aceea de a „imprime mai accentuată epoca pontificatului sêu“. După aceea observă, că astronomulă alexandriană Sosigene, de ale cărui ostenele s'a folosită Iuliă Cesară la îndreptarea călindarului întimplată în anulă 45 a. Chr., — credea, că măsura anulă solară ar fi fostă de 365 zile și șese ôre, și că pentru aceea spre a stabili equatiunea anulă terestru cu celă solară a adausă totă la ală patruze ană o zi, făcêndă anulă bisextilă de 366 zile. Dar noi calculatori pretinseră în timpulă lui Gregoriă XIII, că anulă solară ar fi mai scurtă decâtă celă terestru cam cu 668 de secunde: de măsura acésta, deși nu cea adevărată, de care se va ocupă și adecă ar avé să se ocupe fitorulă congresă, dlă M. se folosese ca de ună argumentă *ad hominem* spre a demonstră erorile călindarului Gregoriană. (Va urmă.)

Economie.

Contra peronosporii viticole se pot folosi mai multe mijloace. Ce priveste efectul dobândit prin folosirea diferitelor mijloace, Dufour, care a făcut o probă comparativă cu ele, dice, că mai bun mijloc contra peronosporii viticole este *mixtura de bordeaux* (din 2 kgr. vitriol de aramă, 2 kgr. var la 1 hectolitr de apă). În locul alu doilea se numără *mixtura din vitriol de aramă și din sodă*, în alu treilea *azurinul* și în alu patrulea vitriolul de aramă curat. Azurinul (eau celeste) e mai ieftin decât *mixtura de bordeaux*, dară råde frunzele mai slabe, din care causă în Statele-une Americane se folosesc numai mestecat cu sodă. Atât din azurin cât și din *mixtura de bordeaux* se recere pentru un juger catastral 2—2½ hectolitru de soluțiune la o stropire a vițelor. *La prepararea alor 2½ hl. de bordeaux* se folosesc 5 kgr. vitriol de aramă a 25 cr. = fl. 1.25, 5 kgr. var ars a 1 cr. = fl. 0.05, costă deci 2½ hl. bordeaux = fl. 1.30. *La pregătirea azurinului* (eau celeste) 1¼ kgr. vitriol de aramă a 25 = fl. 0.32, 2 litre apă de amoniac de 22 grade a 30 cr. = fl. 0.60, costă 2½ hl. azurin = fl. 0.92. Aceste *mixturi* se pot cumpăra și gata, dară atunci costă mai mult. Gallaway, șeful secțiunii phytopatologice din departamentul de agricultură alu Statelor nord-americane, recomandă carbonatul de cupru solvit în spirt de amoniac ca cel mai practic și mai ieftin mijloc contra peronosporii, dacă viile nu-să atacate și de altă bôlă. Se prepară așa, că 140 gr. carbonat de cupru se solvesc în 1½—1¾ litr. spirt de amoniac de 26 grade, apoi se tórna soluțiunea în 1½ hltr. de apă, cu care se stropesc vițele.

Falsificarea cafelei. Un chimic englez scrie într'o fôe din London, că falsificarea cafelei, deși este oprită prin lege, totuși ea dimensiuni foarte mari. El dice, că în depositele unei firme renumite din London a aflat 70% de cafea falsă. După părerea lui cea mai mare parte a publicului din London nu ar mai cunoște gustul cafelei veritabile, atâta e de generală falsificarea. Din caféua pargălită, ce se aduce în comerț, cel puțin a cincina parte

constă din bômba false. Mai multă cafea falsificată se consumă în Helveția, Belgia și Germania. Ore noi câtă consumăm?

Revista comercială a săptămânei.

Timpul în săptămâna acésta la început a fost destul de cald și plăcut, dară după aceea în urmă ploii s'a răcit. Lucrările economice de primăvară s'au început mai pretutindenea.

Tirgul de bucate din Budapesta în săptămâna asta a fost mai favorabil și circulațiunea mai vie decât în cele trecute. Prețurile bucatelor s'au ridicat, și sunt prospecte, că se vor mai ridica. *Grâu curat* a fost în piață în decursul săptămânei la 70,000 măji m. și s'a vîndut maja m. cu fl. 9.75—10.10. *Secară* s'a cumpărat mai mult pentru esport, prețul i-a crescut cu 5—10 cr., Preste totu s'au vîndut cam 5000 măji m., calitatea inferioară cu fl. 8.70—8.95, calitatea mai bună cu fl. 9.00—9.15. *Orșă* s'a adus mult în capitală, în urma acesteia prețul lui a scădit cu 5—10 cr. Circulațiunea săptămânală a fost de 6000 măji m. și s'a plătit pentru calitate inferioară fl. 5.75—5.85, — mijlocie fl. 5.90—6.00 și de frunte fl. 6.05—6.15. *Cucuruz* a sosit mai puțin, preste totu a trecut cam la 20.000 măji m. și anume la Steinbruch s'a vîndut maja m. cu fl. 5.40—5.45, în piață cu fl. 5.30—5.37, pre la unele stațiuni s'a vîndut mai ieftin cu 5—10 cr. *Semēnta de cânepă* s'a vîndut maja m. cu fl. 12.00—12.50, — de *măzêriche* cu fl. 6.00—6.50, — de *mohor* cu fl. 6.00, — de *trifoi* cu fl. 63.00—64.00, — de *lufernă* cu fl. 52.00—54.00.

Tirgul de rîmători dela Steinbruch a fost mai favorabil pentru marfă ușoră. S'au plătit pentru rîmători *unguresci* aleși, grei de 320—380 kg. 48—48 ½ cr., pentru cei grei de 280—300 kg. 47 ½—48 cr., *bêtrâni* mai grei de 300 kg. 46—46 ½ cr., marfă *țerênscă* 46—48 ½ cr., *sêrbesci* 46—48 cr. la kg. curat.

Bursa de Budapesta.

Din 30 Martiu st. n. 1892.

Renta de aur ung. 4%	108.15
" " hârtie " 5%	102.10
Împrumutul căilor ferate ung.	118.—

Amortisarea detoriei căilor ferate de Ostu ung. (1-ma emisiune)	115.50
Amortisarea detoriei căilor ferate de Ostu ung. (2-a emisiune)	100.—
Bonuri rurale ung.	93.—
" " urbariale ung.	100.—
Obligățiunile desp. regalilor	98.85
Împrumut cu premiu ung.	143.—
Losuri pentru regularea Tisel	137.50
Renta de hârtie austriacă	102.75
" " argint austriacă	94.—
" " aur austriacă	111.—
Losurile austr. din 1860.	159.—
" " Viena	159.50
Acțiunile banței austro-ungare	980.—
" " de credit ung.	348.76
" " " austr.	309.90
Obligățiunile cu câștig ale banței ipot. ung.	117.75
Scrisuri fonciare ale institut. de cred. și economil «Albina»	101.—
Galben împărătesc	5.59
Napoleon-d'or	9.40
Mărci 100 imp. germane	58.15
Londra 10 Livres șterling	118.75

Posta Redacțiunii. Dlu I. P. în M. Banil s'au primit. Numeril doriți i-amu espedat. — Dlu N. G. în T. Predicil nu putem publică. N'avem loc.

Editor și redactor răspundător:

Dr. Vasiliu Hossu.

Anunț de licitare.

Prin care se face cunoscut, cumcă construirea unui asil de copii în Blăși se va da în întreprindere pre calea licitațiunii minuende prin oferte. Prețul, dela care se începe licitațiunea minuendă, este 6000 fl. v. a.

Doritorii de a licita au de a-și subșterne ofertele sigilate și provădute cu un vadiu de 300 fl. v. a. Veneratului Consistoriu Mitropolitan în Blăși până la 21 Apriliu st. n. 1892 la 3 ore după amēzi.

Planul, antemēsurare și calculul preliminar și până atunci se pot vedé în cancelaria subscrișului.

Blăși, 30 Martiu n. 1892.

Ludovic Csato,
advocat archidieceșan.

(9) 1—2

Fundată în an.
1858.

FRANCISCU WALSER

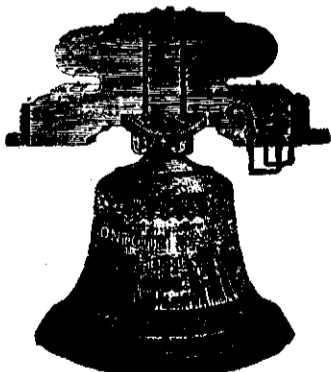
Liferant de curte
al Alteiței Sale
Imp. și reg. Archiducele Iosif.

proprietariul primei fabrici ungare de mașine și requisite de pompieri, turnătorii de clopote și metal

Budapesta, VII, strada Rottenbiller, Nr. 66

recomandă atențiunei preanonraților domni preoti

TURNATORIA SA DE CLOPOTE

(4) 12—52

în care se fabrică atât grupuri cât și clopote singuratic: cu scaune de fier patentate și cu chivere (côrne) scutite de frecare. Fabrica a liferat dela întemeierea sa 1800 clopote mari de metal, într'altel și celu dela metropolia din Bucuresci în greutate de 8000 kilograme.

Se află umblătore scutite de mirosu, arangiamente pentru hâi, conducte pentru apă și pompe pentru fântani.

Preliminare de spese și Preț-couranturi se trimittă la cerere gratuit și franco.

Distins în anul 1885. la esposițiunea regnicolară din Budapesta pentru lucru escelent, progres și capacitate de concurință cu diploma cea mare de onore.

Fundată în an.
1800.

K. Zechmeister și Fiul

Liferant de curte
al Alteiței Sale
Imp. și reg. Archiducele Iosif.

neguțator de articli de mîere și cêră în Gyôr

recomandă atențiunii binevoitoare a Onoratului Cleru luminile lor de cêră:

Lumini adevêrate de cêră 1-a unu kg.	fl. 2.50
" " " " 2-a " " "	2.00
Lumini de cêră artificială	1.40
Pascalis I-a	2.60
" " II-a	2.00
Lumini galbine de cêră	2.00

Luminile se află în ori ce mărime, și la comandă superioare la 10 kgrame se espedeză francate la ori ce stațiune de poste, de năi sau de căi ferate.

Bunătatea luminilor nostre de cêră o dovedesc nenumêrate scrisori de recunoscință.

Cu deosebită stimă

(3) 5—10

K. Zechmeister și Fiul.